

Tit nerta ikki barnastyrkin!

Í ólavsókuðu síni segði løgmaður mangt og hvat, sum vert er at geva gætur. Nógv av hesum fer helst at verða umrøtt, tá ið ting-ið seinni fer undir orðaskifti um løgmansrøðuna. Men okkurt í hesi røðu kann tú, um tað verður framt, fáa so avgerandi avleiðingar fyrri liviumstøðurnar hjá vanligu borgaranum, at vit als ikki kunnu biða eftir, hvat politikararnir hava at siga, men mugu gera vart ið okum longu nú.

Tað, sum eg havi í huga, er m.a. hetta brotið úr røðu løgmans:

Skipanin um barnastyrk verður broytt, soleiðis at hon bert fevnir um børn undir skulaaldur.

Verandi skipan um barnastyrk

Verandi skipan um barnastyrk er staðfest í lógtingslóg, sum var kunningjød 5. mai 1987, soleiðis at barnastyrkur eftir hesi lóg fyrstu ferð var útgoldin frá og við október ársfjórðingi 1987.

Lógin um barnastyrk var tó broytt við lógtingslóg frá 17. desember 1987, og førði hetta við sær, at fullur barnastyrkur nú verður veittur øllum børnum, uttan mun til inntøkugrundarlag foreldrunna.

Í lóginu um barnastyrk varð ásett, at hvønn ársfjórðing fáa mammur at børnum (ella tey, sum verða av barninum) kr. 2.200 fyrri børn, sum hava fylt ½ ár, men ikki 3 ár, kr. 1.400 fyrri børn, sum hava fylt 3 ár, men ikki 7 ár, og kr. 1.200 fyrri børn, sum

hava fylt 7 ár, men ikki 16 ár.

Hesar upphæddir, sum verða útgoldnar kontant og ikki eru skattskyldugar, verða annars pristalsviðgjørðar. Upphæddirnar við verandi pristali eru nú ávikavist kr. 2.462, 1.567 og 1.343.

Áðrenn verandi skipan um barnastyrk kom í gildi var í skattalóginu ásettur ein fastur frádráttur í landsskattinum fyrri børn, **barnafrádrátturin**, sum fyrri børn undir 16 ár var kr. 2.200 um árið. Hesin frádráttur datt burtur, tá ið verandi skipan um barnastyrk fór at virka.

Samanumtikið kann sigast, at nýggja skipanin við barnastyrki hevði við sær ein munandi bata í peningaligu viðurskiptinum hjá barnafamiljunum.

Barnastyrkur ella mammuløn ella bara reklama fyrri Niels Paula

Nógv mundu í sinari tíð halda, at nýggi barnastyrkurin fyrst og fremst var fruktin av prátinum hjá Niels Paula um mammuløn. Og satt at siga, so minnir barnastyrkurin ikki sørt um mammuløn, burtursæð frá, at upphæddirnar, sum mammurnar fáa, í so fall eru alt ov lágar.

Nakað serligt við hesi mammuløn er kortini, at hon er skattafri, og tí kann hon gjaldast mammunum í hondina. Hetta seinasta hevur kanska gjørt sitt til tað, sum fleiri hava vist á, nevniliga at barnastyrkurin, soleiðis sum hann verður útgoldin, er við til at

økja um nýtsluna í samfelagnum.

Hvønn ársfjórðing dettur eih feitur kekkur inn um dyrnar hjá øllum mammunum (og pápunum), og talan er sum nevnt um kontantan skattafrian pening, sum tú kanska ikki hevði roknað við. Og tá er lagamanni at brúka.

Onkur vil enná vera við, at handlarnir spila seg út við lýsingum og tilbøðum, tá ið pengarnir hjá Niels Paula eru í farvatninum.

Er hetta so, so er hetta eisini tann einasti tyðandi kritikkur, sum kann forðast imóti hesi nýggju skipan um barnastyrk. Men hetta er kritikkur, sum vinnast kann á, uttan at neyðugt er at skerja barnastyrkin.

Annar minni sakligur kritikkur, sum eg ikki tími at gera stórvegis viðmerkingar til, hevur eisini verið at hoyra. Eg kann tó stutt nevna, at eg, og helst fleir við mær, als ikki kunnu taka í álvara tann kritikkin, sum sigur, at børn og barnafamiljur «fáa» ov mikið frá tí almenna. Børnini og barnafamiljurnar fáa tá samanum kemur, als onki frá tí almenna. Tey verða ikki á nakranhætt livgjødd fram um onnur, tí barnastyrkurin er ikki annað enn ein áðan av, at tað at hava børn hevur munandi óttar útreiðslur við sær fyrri familjuna. Og hesar óttar útreiðslur koma ofta samstundis sum familjan í aðrar mátar er sera hart kroyst m.a. av útreiðslum til hús og annað, sum ein familja í dag hevur brúk fyrri.

Onkur vil kanska standa, at gleðin við at eiga børn er so stór, at hon saktans fær teg at góðtaka eitt sindur trongari umstøður, ja enná at góðtaka, at tú verður rændur inn at skinninum av handilsmonum og skattavaldinum, men slíkar daddusøgur avdúka seg sjálvar, og kunnu ikki á nakran hátt verða tiknar fyrri fult. Tann unga familjan í føroyska samfelagnum hevur tað mangan baldrut, og so at spæla hetja og góð fyrmynd aftrat, nei, tá fer skemtíð vvir gevind.

Vit sum fáa barnastyrk nýtast als ikki at skammast fyrri hasar lúsa krónurnar, tí onnur taka — uttan at skammast — so ríkiliga úr landskassanum, antin tey so eiga børn ella ikki. Og her eri eg helst við kjarnuna í málinum.

Kjarnan í málinum

Var tað soleiðis at hetta landsstýrið í aðrar mátar læt løntakaran fáa frið, og ikki longu framman undan hevur økt skatta- og avgjaldstrýðið við einum 20 til 25 prosentum, so segði tú einki til, a landsstýrið fór at pilka eit sindur síð skipanina um barnastyrk, sum farna smgonga setti í verk.

Men júst gongdin í seinastuni hevur gjørt, at ein meira og minni hálvliðug og kanska óneyðug skipan við barnastyrki, sum fór at virka í 1987, nú er at kalla einasta bjargingin hjá øllum førum teimum løntakarum, sum eiga børn. Og tí skal landsstýrið ikki vága sær at nerta við barnastyrkin.

Skal nokur broyting gerast í skipanini um barnastyrk, so kunnu vit av neyð liva við, at hon, í staðin fyrri at verða útgoldin kontant, verður drigin óskerd frá í skattinum.

Skipanin má tó undir ongum umstøðum broytast soleiðis, at styrkurin verður útgoldin í mun til inntøkuna hjá foreldrunum. Tí bert um styrkurin er óheftur av inntøku-grundarlagnum hjá foreldrunum fæst trygd fyrri, at tey, sum treingja hann mest, eisini fáa hann.

Við teimum frádráttarmøguleikum, avskrivingsmøguleikum og roknskaparligu fidusum, sum fleiri av okkara skattgjaldarum brúka, er skattskylduga inntøkan í dag eitt fullkomiliga meinsleys fyrbrigdi, sum ikki kann brúkast til at regulera nakað sum helst við.

Tað hevur eisini ljóðað, at landsstýrið ætlat at lata kommunurnar umsita barnastyrkin. Ein kundi hugsað sær at spurt hvi, men nøktandi svar fært tú helst ikki. Tí man ikki ætlanin vera, at finna onkra loynismogu so mannammur kann gerast?

Ein landspolitisk skylda

Barnastyrkurin er ein landspolitisk skylda, sum sitandi landsstýri ikki á nakran hátt má sleppa at skerja, og skulu broytingar gerast, so kunnu vit ikki, soleiðis sum umstøðurnar eru, imynda okkum aðra broyting, enn at barnafamiljurnar fáa størri styrk enn nú. Alt annað er asosialt.

Barnastyrkurin kostar í

lesarabrøv

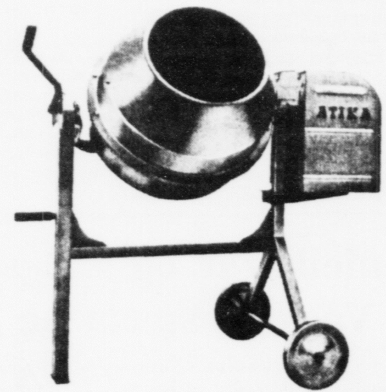
dag landinum einar 90 mill. kr. hesar verða byttar út til 12.000 føroysk børn, ella rættari familjur teirra.

90 mill. ljóðar kanska av nógvum, men hetta er kortini ikki meira enn tað, sum 2-3 dyrr falitt-dreingir kosta landinum um árið.

Børnini eru framtíðin verður mangan sagt. Lat okkum fjálga um framtíðina.

Latíð boðini til hetta landsstýrið tí vera: tit nerta ikki barnastyrkin!

Erhard Jacobsen

Blandimaskinur

Vit hava á goymslu Atika blandimaskinur, 140 og 180 litrar v/ dupult isoleraðum el-motori, tannkrans-/hjólslutur at skifta út og fløtum trumlubotni, ið gevur bestu blanding.

Aðrar støddir útvegast.

Kaj Andreassen Pf.

Akranesgøta 5 - Boks 1095 - Tlf. 15600

Blaðfólk

til

Starvsblaðið

Søkt verður eftir einum fólk beinanvegin in at gera Starvsblaðið.

Blaðið verður gjørt í samráð við blaðnevnd Starvsmannafelagsins og skal koma út fyra ferðir um árið.

Sendið umsóknina til Starvsmannafelagið. Har fæst eisini nærri at vita.

Starvsmannafelagið
Tinghúsvegur 15
Boks 1216
110 Tórshavn
Tlf. 14868

Skrivara-starv

Søkt verður eftir skrivara at byrja 1. september ella skjótast tilber.

Kunnleiki til enskt mál er neyðugt.

Løn sambært sáttmála millum Starvsmannafelagið og Tryggingarsambandið Føroyar.

Skrivlig umsókn saman við avriti av prógvum og viðmælum verður at senda til:

Føroya Sjóvátrygging
Box 329
110 Tórshavn